

Richard Hofstadter, ki svojemu interdisciplinarno zastavljenem pionirskemu delu na področju obravnavane teme dotlej razpršenih impresionističnih mnenj o tem, kaj je in iz česa je antiintelektualizem (v kontekstu ZDA, z naslovom *Anti-Intellectualism in American Life* (New York: Alfred A. Knopf, 1963), pravi »osebna knjiga« prejkone »impulzivnega značaja« (seveda pa njegovo delo ta retorični topos skromnosti v več smereh presega), se tematike loteva skozi 4 kontekste: religioznega, političnega, ekonomskega in izobraževalnega (gl. sliko 7). Ti konteksti so zanj perpleksni in ireduktibilni, med seboj se razlikujejo v samih temeljih; potemtakem imamo – po Hofstadterju – opraviti s štirimi diskurzi, s štirimi diskurzivnimi strategijami, ki jih ni mogoče zvesti drugo na drugo, posledica česar je, da homogenizirana zgodovina na njihovi podlagi ni mogoča (razen s hibridizacijo in nekoherentno integracijo). Za razliko od antiintelektualnih manifestacij pa so tu – v navedenih štirih sferah – tudi družbeno sicer bistveno manj operativne, a kognitivno neprimerno bolj potentne intelektualne operacije, ki potekajo v vseh štirih registrih (religioznem, političnem, ekonomskem in izobraževalnem), ki pa ostajajo manj opazne, saj so nepopulistične in omejene na tisto ozko plast ljudi, ki niso vodljivi in se ne podreajo antiintelektualnim figuram, torej a priori ne sprejemajo argumenta avtoritete.

Če se antiintelektualizem pri R. Hofstadterju pojavlja v različnih pojavnih oblikah – med njimi je značilna njegova večja razvidnost ob družbenih polemikah in konfliktih, kar smo omenjali tudi kot spoznanje Pascala Balmanda (1992) v zvezi s francoskim antiintelektualizmom, se pravi ob idejnih bojih,³⁰ a tudi v politično-ideološko motiviranih intervencijah – in znotraj različnih družbenih razredov, lahko iz tega razberemo, da preči družbeno tkivo kot nevidna ali (vsaj do Hofstadterjevih študij) neopazna strukturna sestavina ameriške mentalitete.

Bolj kakor v svoji monografiji, kjer je zastavljenih vrsta dilem in očitanih več perspektiv za prepoznavanje in konceptualizacijo antiintelektualizma (in provincializma), pa je avtor na vprašanje, kaj zanj antiintelektualizem dejansko je, odgovoril v članku z naslovom »The Paranoid Style in American Politics«, ki ga je objavil v *Harper's Magazine* novem-

litične strategije, iracionalne družbene sile ipd.), za katero meni, da je bolj »demokracija sokrivde« kakor »demokracija bratstva« (Césari, 1988: 29, 31). Danes velja za ikoničnega zgodovinarja politične kulture in pionirskega raziskovalca več področij ameriškega življenja. Gl. Stout Baker, 1985; Césari, 1988; Brown, 2006.

30 Pri tem se antiintelektualizem nemalokrat kaže kot usedlina idej, ki se z mnogoterimi poenostavljnimi prilastitvami sčasoma razredčijo v obča mesta, ki – prav zaradi obče razširjenosti, ne pa zaradi vsebinske relevance ali konsistence – postanejo učinkovita kot demagoško sredstvo za nepogojno pobijanje nasprotnika.